Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchényi-utcza SIMON-ház Kuna József nr kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASAGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és pénteki ünnepek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidéki postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamot magában foglalt nyilvánosság sora 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890. Debreczen Szombat Május 24. 100. szám.

Kötelességeink a jövőben.

III.

Debreczen, máj. 24.

Debreczent polgársága összerejének igazi nagy várossá kell tennie.

Ezekkel a szavakkal végeztük a multkor egyik czikkünket. *)

A polgárság anyagi és szellemi ereje, vállalkozó képessége és életre valósága, müveltsége és realis tevékenysége szilárdabb alapja, hathatósabb támasza és táplálóbb gyökere a fejlődésnek és nagyságnak minden más, idegen támogatásnál és dédelgetésnél, a milyet kormánytól, államhatalomtól a mi körülményeink között várhatunk.

Alig érhetné nagyobb veszély Debreczent, mintha elbizakodva az államnak legközelebb felénk irányitott — azt mondhatjuk — szokatlan figyelmétől, jövőre még nagyobb mérvü támogatásra számitanánk. Ez elzsibbasztaná munkabiró karjainkat s megbénitaná tevékenységünket.

Mi eddig is magunkra voltunk utalva. Nem csak a saját életfeladatainknak, a fejlődő városi élet követelményeinek sokféle terheit, nemcsak a honpolgári kötelességeket viseltük becsülettel és dicsőséggel, hanem készséggel átvállaltuk az államot illető kötelességek egy részét is s önként jelentékenyen megkönnyitettük az államnak terheit sok olyan intézmény fenntartásában, a melyekre mi jogosan, törvényszerint kötelezhetők nem lettünk volna.

Ha eddig a polgárságé volt az oroszlán rész a fejlődés jelenlegi magas fokának kiküzdésében, ha Debreczennek jelentőségét legközelebb két izben is oly szembeötlő módon elismerte az államhatalom: ez még hathatósabban kell, hogy ébren és munkában tartsa jelentőségünknek tudatát; kell hogy ösztönözzön saját erőnknek gyarapitására, tevékenységünknek több és gyakorlatisabb irányban kifejtésére.

Egyik főtörvényszék ide helyezésének fontossága már kellően volt méltatva e lap hasábjain. A vasuti üzletvezetőségnek már a folyó évben végmenő szervezése nem kisebb erkölcsi és anyagi előnyt képez. Ezen népes állami hivatalnak ide helyezése azonban nem csak azon szempontból birálandó el, hogy közénk özönlik egy csomó intelligens család, mely szintén fris vért önt társadalmi életünkbe, keresettebbekké teszi a lakásokat s szaporitja a fogyasztó közönséget, — hanem az is komoly figyelembe veendő, hogy ez üzletvezetőségnek városunkban való fölállitása tekintve Szatmár, Miskolcz Kassa, és Sátoralja-Ujhely által ez intézményre rendezett árverést, — annak is elismerése épen a legtekintélyesebb szakférfiu, a kereskedelemügyi miniszter által, hogy Debreczen ma már egyike az ország legnagyobb vasuti csomópontjainak, és egész észak-keleti Magyarországon az egyetlen város, honnan e nagy területén levő magyarállamvasutaknak üzletét legczélszerübben vezetni lehet.

Hogy pedig egy ily intézményt kaptunk, ehhez sem rokonszenv, sem protekció, sem nagy viszonszolgálat nem kivántatott.

Nagy közlekedési utaknak ezen összetalálkozásában rejlő hatalmas előnyt szükséges tehát kiaknázni a polgárságnak. Debreczen mindig elsőrangu kereskedő város volt s mert hires országos vásáraink látogatottsága csak az emlékezeté, mert általában a vásárok sokat veszitettek jelentőségükből, nem kell azt hinni, hogy kereskedelmünk is megcsappant s hogy a régi vásárok nélkül nincs virágzó kereskedelem. A régi közlekedési viszonyok mellett a vásárok ritkák és népesek voltak; ma a vasutak idejében nem olyan látogatottak; de azt lehet mondani, hogy állandóak, minden nap tartatnak.

Az a körülmény, hogy vasuti üzletvezetőség székel Debreczenben, sok olyan előnynyel jár, a melyet kereskedőink bizonyára elég ügyesek és élelmesek lesznek fölhasználni a debreczeni kereskedelem érdekében. Annyi tényezőnek szerencsés összetalálkozása mellett különben is tőlük függ, uralja-é Debreczen egy több száz négyszög mértföldnyi területen a piaczot, üzleti összeköttetései ki fognak-é terjedni a Tiszától Mármarosig, a Berettyótól a Beszkidekig.

A kereskedelem emelése, mely már is jó uton halad, az egyik feladat; az ipari tevékenység a másik, a mely reánk vár, s ennek különösen amaz ágai, a melyek az okszerü mezőgazdaságtól elválhatatlanok.

Lesz alkalmunk e tárgyról is elmondani nézeteinket; ezuttal ama kérdésre térünk át melyet jelen sorok irója már multkori — idézett — czikkében fölvetett.

Ertjük Debreczen és a vidék társadalmi életének egymáshoz való viszonyát.

Sajnos tapasztalat, hogy ez a viszony nem olyan, a milyennek lenni kellene s nem is olyan, a milyen még nehány évtizeddel ezelőtt volt.

Debreczen és a feléje gravitáló vidék között az összeköttetés bár sok águ, de nem elég szoros, és nem is hézagtalan; az érdekközösség bár nagyon sok ponton megvan, de nem eléggé őszinte és nem eléggé szilárd.

Azt állithatjuk, hogy Debreczennek vidéke nem áll olyan testvéries viszonyban, mint pl. Biharmegye Váraddal, Aradmegye Araddal. E helyeken a városi és megyei társadalom erősebben összeforrott, azonosabbak mint mi félénk.

Ez különben természetes is és egészen megfelel az emlitett városok fejlődésének, és az ő Debreczenétől, mely ezelőtt nem is volt megyei székhely, különböző viszonyuknak. — Arad is, Várad is aránylag uj városok, a melyeknek fellendülése rövid idővel ezelőtt kezdődött s lakossága mindegyiknek, az ország, főként pedig a vármegye minden részéből beköltözött elemekből alakult, a hol tehát nem is keletkezhetett az a bizalmatlanság és elzárkozottság, a mely a régibb és viszonylag nyugodtabb fejlődésü Debreczenben az önmagára támaszkodó benszülött polgárság részéről lehetőleg kizárta az idegen elemet a város ügyeinek vezetésétől, vagy legalább is, nem sánczokkal és kőfalakkal ugyan, de nehéz föltételeket tartalmazó institutiokkal és statumokkal akadályozta a város lakosságának kivülről szaporodását és a polgári jogoknak szélesebb alapokon valo terjeszkedését.

Volt egy idő, jelen század első fele, a mikor Debreczen társadalmilag és politikailag a rohamosan fejlődő Pesttel és a régi koronázó város Pozsonnyal csaknem egyenlő jelentőséggel dicsekedhetett; a mikor az egész északkeleti Magyarország előkelő nemes családainak időszakonként gyülőhelyéül szolgált s ezek közül számosan házat is épitettek itt maguknak; a mikor a provinczianak versenytárs nélküli első városa volt.

De ezek a családok is csak mulatni, szórakozni, mellékesen politizálni jártak be, nem azért, hogy összeolvadjanak az itteni polgárelemmel, s hogy együttes erővel munkálkodjanak Debreczen város hivatásának betöltésén.

Később ezek a megyebeli gentry-családok vagy kivonultak Debreczenből egyik falusi birtokára, másikat a főváros csalta el, vagy elszegényedtek; — kevés maradt állandó lakása Debreczennek s kevés azok száma is, a kik ujabb időben költöztek be.

Oka ennek részben az is, hogy a legközvetlenebb vidéknek Hajdumegyének nincsen olyan régi és vagyonos középosztálya mint pl. Biharnak, Szatmárnak. A néhány nagybirtoknak tulajdonosa pedig nem is szokott a megyében lakni.

De azt is be kell ösmernünk — sajnálattal, — hogy sem Debreczen a vidék

(*) Május 13. 93. szám. „Kötelességeink a jövőben.“ czim alatt.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

RÓZSA.

(Pünkösti történet.)

Rózsika elragadó szép és fiatal. A szent háromság harmadik kellékét roppant szomoruságomra ő nem, csupán én szolgáltattam, tudniillik: szerelmes voltam belé fülig.

Hosszu ideig udvaroltam neki és ő igazán dicséretre méltó türelemmel hallgatta mindig az én beszédemet, mely bár áradozott a forró érzelemtől — részemről, s igy engem legkevésbé sem untatott, de bizony ő róla nem mondhatom el, hogy valami szertelett jól érezte volna magát folytonos szerelmi vallomásaim alatt.

Azonban kell egy kis igazaak lenni abban, hogy a szerelem hasonlit a delejhez, — hiszen a tudósok már is állitják, hogy e két valami egy és ugyanaz — mert az én pozitiv delejáramom is a legszabályosabb fizikai, következetességgel költötte fel Rózsikában a negativ áramot. Hanem én ennek az örök törvénynek nem nagyon örültem ám! De gondoskodott a nagy természet alkotója egy másik paragratusról, a melyik azt mondja, hogy a két ellenkező áram vonza egymást.

Mióta illatosabb lett a május üde levegője, mintha vettem volna észre Rózsikán, hogy több vonzalommal viseltetik irányomban, mint eddig. A május, a rózsák és a szerelem hónapja, felköltötte benne is az érzés melegét. Kezdtem tapasztalni, hogy szivesebben figyel reám, beszédes szép szemeit nem forditja el rólam, ha ujra és ujra ismétlésekbe bocsátkozom és ajakára kedves mosoly ült ki, mikor vallomásom jubiláris tizezredik elmondásával megörvendeztettem.

Közeledett a pünkösd, fakadtak a kábitó illatu rózsabimbócskák, megtelt szivem, lélek szerelemmel.

— Kedves Rózsikám én olyan sokat reményiettem e tizezredik vallomásomtól, — szóltam hozzá epedőleg — de a mint látom szemeiből, csak hasonló eredményt érnék el, ha lemorzsolnám a más odik tizezret is!

— Isten ments! — kiáltott fel kaczagva a szép Rózsika, — éppen jó, hogy pünköstre fejezte be azt a nagy kerekszámot, legalább igy rá emlékezhetik, hogy mitől kezdve nem akarom hallani ugyanazt többször . . . . .

— Hát megtiltja, hogy szeressem? — kérdeztem tőle elszomorodva.

— Azt nem, mert hiszen hiába is tiltanám én, ha igazán szeret, akkor nem fog ki szivén semmiféle parancs szó. Hanem láthatja már, hogy ily régi nótával nem lehet meghóditani olyan asszonyt, mint én. Ha felfogadja, hogy többször nem untat szerelmi vallomásával, — és képes lesz nekem valami ujat is beszélni, akkor kap tőlem holnap reggel, éppen pünkösti, piros pünküst ünnepi reggelén — egy rózsát.

Kérdőleg tekintett reám és hamiskás mosoly játszadozott ajkai szélén.

Én csak hallgattam. Hogy valami uj fordulatot adjak a dolognak, ismét azon akartam kezdeni, hogy mennyire szeretem őt tizezeregyedikszer is, de már féltem tőle, hogy csakugyan nem veszi tréfára a dolgot.

— Nos, áll az alku? — kérdezte ujolag. Azután az ablakmélyedéshez lépett, hol egy picike tányérkán fris vizben három gyönyörü rózsa volt.

Pompás illat hatott rám kezeiből, a mint felém nyujtotta a virágokat, hogy szagoljam meg.

— Egész héten vártam e három rózsa kinyiltát; ugy elkönyörögtem a kedves virágokhoz, kértem őket, hogy éppen pünköstre nyiljanak ki, — és megfogadták a szavamat. Egyik szép fehér, mint a leesett hó, a másik narancssárga, kábitó illattal, a harmadik a legszebb: gyönyörü piros rózsabimbó, félig kinyilva. Nekem ez tetszik leginkább.

— Ezek közül kapnék én egyet, ha többször nem . . . .

— Igen, igen! — mosolyogva intett a fejével is igent Rózsika.

— Áll az alku! — mondtam hirtelen, — de én választok. Tüzze ide a keblemre ezt a — piros rózsát!

— Kegyetlen! — mondá Rózsika elkomolyodva, — hát elvenné tőlem a legszebbiket? Tudja-é azt, hogy én ennek megvallottam minden titkomat, erről lecsókoltam a friss harmatot is korán reggel; ebbe — egészen beleszerettem. A kinek ezt adom, annak szivemet, szerelmemet is adnám. Nem, óh nem, soha! Ez a virág holnap reggel csak itt a magam keblén fog diszleni. Válaszszon a másik kettő közül!

— Hagyjuk még a választást egy kevéssé Rózsika. Azt kivánta, hogy beszéljek másról is, nem csak mindig a magam szerelméről. A három különböző szinü rózsáról jut eszembe egy kis mese. Meglehet, hogy nem fogja ujnak találni, de legalább igaz lesz. Elmondjam? — kérdeztem tőle reménykedve.

— Legyen, még ezt is végig hallgatom! — mondá megfogva a kezemet és egy kerevethez vezetett, melyre mindketten leültünk.

*

Éppen ilyen gyönyörü tavaszi este volt, mint most. A nap piros sugárokkal vonta be a felhőtlen ég kék mezőjét s aranyos fényhullámok játszadoztak a pálma és platán lombok között.

Félhomályban derengő teremben, puha vadbőrökből rakott, selyemmel beteritett ágyon feküdt haldokolva a rózsák birodalmának nagy hatalmu szultánja: Kadakir.

Hosszu, ezüstös ősz szakálla mellére omlott, ruhája nehéz aranyhimzésekkel diszitve, övül a legfinomabb persa-savl volt kötve derekára.

Legdrágább ünnepi öltözetét vette fel e napra. Volt is oka rá. Hosszu idő óta betegeskedett és széles birodalmának összes jósai, kuruzslói nem tudtak már rajta segiteni. Meg is jósolták neki, hogy ma lesz halála napja. Mire az a vérben izzó tüzgolyó lefordul az ég kárpitjáról, ő is kilehelli lelkét.

Hálát adott Allahnak, Allah jó, Allah kegyelmes, hogy nem egy nappal később fogja bevégezni földi pályafutását. Holnap a gyauroknak örömünnepök lesz, pünköstöt tartanak. Még örülnének az ő halála napján!

Egész udvarát maga elé hivatta. Háremének minden gyöngyei ott ragyogtatták szépségüket a roppant birodalom lemenő napja mellett.

Ott volt fekhelyénél a többitől különválva három szép leány. Kelet minden bája összpontosulva három leányában a haldokló hatalmasnak.

Legközelebb állott Kadakir fejénél Zulima. Megtestesülése az ezeregyéjszaka minden képzeleti szépségének. Nehéz fehér selyem ruhába volt öltözve, aranynyal himzett sürü fátyol takarta bájos arczát, azonban még azon is keresztül ragyogtak hóditó szépségei. Junói termetén elragadóan simult végig a drága ruha, ezüstszőke fürtei hószinü vállára omló hullámokban folytak alá. Fehér arczán halványpiros ajkak képezték az üdvök forrását, melyek felett azurkék szemekben ragyogott a forró déli nap. Ilyen, vagy tán még szebb volt Zulima.

Mellette állott a haldokló Kadakir kezéhez közel Aloé.

Mintha száz esztendőre termettek volna szépségei, oly üdék, oly fiatalok voltak vonásai. Gyermekded örömben mosolygott a kedves arcz, melyen gyönge pir futott végig.

Mai számunkhoz fél iv van csatolva.

kulturális társadalmi és gazdasági élete iránt, sem a vidék viszont nem viseltetik avval az érdeklődéssel, a melynek kölcsönössége mindkét félnek nagy mértékben válnék előnyére. Mert például Debreczenben is, a vidéken is a társulások és szövetkezések — talán áll hiuságból is, — egymástól függetlenül történnek és legtöbbször nem olyan sikerrel, a milyet az együttes működés, vagy legalább egyiknek a másikra való befolyása bizonyosabban bizotsitana.

E téren is tehát kedvezőbb és biztatóbb fordulatnak kell bekövetkeznie. — Debreczen anyagi és szellemi fölényét hathatósabban érvényesitse a vidék kulturalis, társadalmi, közéleti és gazdasági életében. Az előtt a politikai és nemzeti mozgalmak meleg ágyai, az állami élet fenntartó oszlopai a vármegyék voltak; de most uj aera kezdődik; a régi vármegyék elgyöngült kezéből a városok, ezek ismosodó polgársága, veszik át a vezér szerepet. A főváros mindent absorbealó vonzereje alul a vidéki városok kezdik magukat emancipálni s az erők egy részét maguk körül csoportositani. Ha van város Magyarországon, mely ilyen szerepre hivatott, Debreczen legelső sorba jut. A multnak dicsőséges traditiói, a jelennek megmérhetetlen anyagi és szellemi erői, a legjobb tényezők állanak rendelkezésre, hogy Debreczen e hivatást betöltse.

Debreczent ne csak egy nagy pezsgő iparmühelylyé, élénk kereskedelmi góczponttá, iskolák és magas államhivatalok városává tegyük; de alkossuk vonzó, kellemes lakóhelylyé is, a hol kulturális, aesthetikai és egészségügyi követelmények kielegittetnek s a hová gazdag urak is szivesen költöznek állandó lakásra.

A hat utcza-kapu közül már csak egy omladozó falmaradvány — Miklós-utcza végén, — a régi erős hatásu intézményekből rakott sánczokból a csak nem értéktelen speciális „polgár“ czim maradt meg; — a nyilt városba ma már szabadon özönölhet a vidék minden dolgozni vágyó eleme.

Özönöljön is; találjon tevékenységének itt uj, tágas tért; friss egészséges éltető levegőt.

Z—i —s.

A magyar északkeleti vasut államositása iránti törvényjavaslatot a képviselőház pénzügyi és közlekedésügyi bizottsága letárgyalta és elfogadta. A pénzügyi bizottság Baross és Wekerle miniszterek felvilágositásai után, változatlanul elfogadta a törvényjavaslatot, jelentésében felveendőnek határozván, hogy a 3. §-ban foglalt felhatalmazás arra, hogy a kormány az átveendő vonalak folyó évi üzleti kiadásait s elsőbbségi kölcsöneinek, valamint részvényeinek évi járulékait a vonalak bevételeiből, illetőleg a költségvetésileg engedélyezett állambiztositási hitelből fedezhesse, önként érthetőleg csakis az északkeleti vasutnak engedélyezett biztositási hitelre szoritkozik. György Endre teljes elismeréssel emelvén ki az északkeleti vasut jelenlegi hivatalnokainak szakképzettségét és buzgóságát, kéri a minisztert, hogy azok érdekeit az uj statusba beosztásnál teljes méltányossággal viselje szivén. Baross miniszter megigéri, hogy ezt, a mennyire lehetséges lesz, figyelembe veszi. — Az északkeleti vasuttársulat tegnapelőtt tartotta évi rendes közgyülését. A társulat üzleti fölöslege 1889-ben 1,438.109 forint. A zónadijszabás életbe léptetése a személyforgalomnak rendkivüli lendületet adott, a mit legjobban igazol az a tény, hogy mig az utasok száma 1888-ban augusztus 1-étől deczember végeig 308.022 tett, addig azok száma 1889-ben a hasonló időszak alatt 778.965-re emelkedett, a növekedés tehát 155%-ban, a bevételek czimén 81.583 frt szaporulatot mutatnak.

Országgyülés.

Budapest, máj. 23.

A képviselőház folytatta ma is az Irányiféle honossági javaslot fölöfri vitát. A javaslat mellett szólt Madarász Imre, Hermann Ottó, Veres Jzsef és Csatár, mindmeganuyi szélsőbali; ellen Perlaky Elek, Tisza István és gróf Apponyi Albert.

A szélbali beszédek ma is phrasis-teljesek valának, nem sok érdekeltséget keltve még a szélsőbalon sem, — kivéve Csatár beszédet a ki falrengető halota közt szavalt el, leirhatatlan mimica és geszticulatiókkal egyhosszu verset Kossuthról, s mikor aztán elvégezte, alaposan comicussá téve az ügyet, azt mondá, hogy „no most már nyugodt lélekkel bocsátom szavazás alá a javaslatot“

Pártunk részertől Perlaky komoly érvekkel harczolt a szélbal ellen, mint mely fogadatlan procá torként olyasmit akar Kossuthnak kieszközölni, mint ez maga sem fogad el.

Tisza István az egész ház által élénk figyelemmel hallgatott hatásos beszédben mutatta ki, hogy itt nem az ügyefogyott kivándorló tótokról, hanem Kossuthról van szó, de kinek Helfi által is hangoztatott elve logicailag a detronisatiót jenlenti, már pedig ahhoz hogy a trón és nemzet közti bizalomhoz a kételynek még árnya sem férjen, oly nagy érdekek füződnek, hogy szóló mereven visszautasit minden kaczérkodást Kossuthtal.

Apponyi beszédét fagyos hidegséggel fogadá a szélsőbal, mely eddig nem volt kozzászokva, hogy leczkéket halgasson és kapjon a mérsékelt ellenzék vezérétől s Károlyi Gábor a cserbe hagyott fegyverszövetség miat felbüszülve, közbe is kiáltá Apponyinak, hogy a miniszteri székbe vágyik, Apponyi azt találta, hogy a honossági törvény módositásának szüksége általános szempontokból a szélbal részéről nincs bebizouyitva. A mi Kossuthot illeti, a törvényhozásra erkölcsi és politikai lehetetlenség a törvényt Kossuth — állásponthoz vinni, ki a törvényes és alkotmányos közhatalomnak egy némelyikét nem ismeri el. Itt erősen és hatással fejté ki, imily veszélyes, ha ily törekvés éppen a magyar népképviselet köréből indulna ki.

—

máj. 23.

A képviselőház idejét ma is a honossági vita fodlalta el, melynek Szilágyi Dezső beszéde képezte ma legkiemelkedőbb momentumát.

Ábranyi Emil az Irányi javaslata mellett szállt sikra, polemisálva Tisza Istvánnal, Károlyi István gróffal és a miniszterelnökkel, miközben fogyatékos közjogi felfogást és e mellet a beszéd olvasásban nagy jártasságot árult el.

Madarász József az ő szokott confusus szólásmódjában nagy indignatióval rontott Dárdai Sándorra.

Most Pongrácz Károly gróf emelt szót a javaslat ellen s élénk tetszés közt hangoztatta, hogy Kossuth térjen haza s hódoljon meg a koronás, alkotmányos magyar király előtt.

Erre Beöthy Ákos szólalt fel, még pedig Irányi javaslata mellett, melyet szóló elfogad, mivel Kossuth honosságát fentartani kivánja. (Csatár közbe szól: „Ez aztán a magyar ember!“ Általános nagy derültség és éljenzés a szélsőbalról.) Majd azt fejtegette Beöthy, hogy a ház nem gyakorolhat ostracismust s Kossuth megérdemli a kivételes törvény alkotását, mivel az ország Kossuthtal szemben erkölcsi obligóban van.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter következett ezután, ki hatalmas logikával és szónoki erővel mutatta annak erkölcsi és politikai lehetetlenségét, hogy a törvényhozás azon Kossuth álláspontjához idomitsa a törvényt, ki nem ismeri el a királyt, s nem a fennálló állami jogrendet. Különösen nem fogadhatja el ez álláspontot az a kormány s az a párt, mely a 67-ki kiegyezés alapján áll. A törvényhozásra nézve lehetetlenség: alkotni kétféle állampolgárságot, egyiket, mely meghódol a törvényes királynak és államrendnek; másikat, mely mindezeket nem ismeri el.

Szilágyi magáról Kossuthról hatásos szép szavakban emlékezett meg különben.

A szélsőbal türelmetlen közbeszólásokkal akarta zavarni a hatalmas beszéd hatását, melynek végeztével a többség padjain zajos éljenzés és taps hangzott fel.

Még Beöthy igyekezet szavait rectificálni, melyekre ismét Szilágyi nyomban telelt. A vitát jövő szerdán folytatja a ház.

Városunk szépitésnek kérdéshez.

A „Csokonai kör“ szepitési szakosztálya megalakult és most sokan, — mind azok a kik a kör iránt érdeklődnek, a legnagyobb várakozással tekintetnek a kör müködése elé, és méltán, mert az a nagy lendület a mely Debreczen város fejlődésében, épül és szépülésében az utolsó években megindult, a közel jövőben kiszámithatlan mérveket fog ölteni. A királyi táblának és az észak keleti vasut államositársa folytán a vasuti üzletvezetőségének, Debreczenben való elhelyezésével és ezeknek következtében a közszükséglet száz meg száz uj épitkezést fog teremteni, hogy azok a százakra menő uri családok, a kik a királyi tábla és vasuti üzlet vezetőség ide helyezése következtében Debreczenbe költözködnek, itt kényelmes, jó és igényeiknek megfelelő lakást és otthont találjanak, és városunkat megszeretve, — rokonainkat, ismerőseinket ide édesgessek, ide vonzák és Debreczen nagyvárossá fejlődését előmozditsák.

Ezekkel egyideüleg a középitkezések is meg fognak kezdetni; az igazságügyi palota, a közkórház, a közvágóhid, a laktanyák, a városháza, a közélelmezési vásárcsarnok a közel jövőben épülni fognak.

Az uteczák és terek rendezése, a járdák és csatorna hálózat elkészitése napi rendre kerül. Ilyen körülmények közt, — a mikor egy nagy kiterjedésü, gazdag és virágzó városnak szép és nagy várossa átalakulása kezdetét vette, a „Csokonai kör szépitési szakosztályának vezetni kell az átalakulás nagymunkáját. Befolyást kell gyakorolnia a közönségre, irányt kell adnia a közvéleménynek, meg kell teremtenie a közérdeklődést.

E végből javaslatait, megállapodásait és előterjesztéseit az összes helybeli hirlapok utján időről-időről köznyilvánosságra kellene hoznia.

Mindenekelőtt és mindenekfelett legfontosabb teendője volna a városi mérnöki hivatal ujjá szervezésére hatni.

Az összes városi épitkezéseket a városi mérnöki hivatal vezeti.

A most bekövetkezendő nagyszabásu köz és magán épitkezések vezetésére a mi városi mérnöki hivatalunk nincsen kellően szervezve. Ha azt akarjuk, hogy Debreczen szép várossá fejlődésének most következendő éveiben igazi városi jelleget nyerjen, akkor a városi mérnöki hivatalt épitészeti müszaki hivatallá kell átalakitani; a Csokonai kör szépitési szakosztályának egyik legfontosabb feladata ezt az ujjá szervezést javaslatba hozni és keresztül vitelére hatni.

Távol áll tőlünk az a gondolat, hogy a városi mérnöki hivatal jelenlegi tagjait egyénileg támadni akarnók. A legnagyobb elismeréssel vagyunk ugy a főmérnök, mint a mérnöki hivatal minden egyes tagja buzgó müködése iránt, melylyel az utolsó években a város csatornázása, járdák és utczaburkolatok készitése körül buzgólkodtak; de a midőn ezen szintén igen fontos és szép eredményü müködéséért velünk együtt a város egész közönsége elismeréssel adózik, nem habozunk kijelenteni, hogy olyan városban, mely a nagy várossá átalakulás stádiumába lépett, sokkal több, sokkal nagyobb, sokkal fontosabb feladatai vannak azon városi közegnek, melynek hivatása a köz és magán épitkezések vezetése, melynek évtizedekre, sőt évszázadokra kell megadni a fejlődés irányát és tervét s nem habozunk kijelenteni, hogy a városi mérnöki hivatal jelenlegi szervezetében a reá várakozó feladatoknak meg nem felelne.

Most, hogy az épitkezés tömegesebben meg fog indulni, nagyon fontos és égető kérdéssé vált a város épitészeti rendszabályainak elkészitése. A „Csokonai kör“ szépitési szakosztályának oda kell müködnie, hogy mielőbb elkészittessenek a város jövőbeni fejlődésének szem előtt tartása mellett a város egész területének középitkezési tervei és épitkezési szabályai.

Már most is érezhető, — a lakosság tömegesebb szaporulata folytán pedig égető kérdéssé fog válni a közterek és üditőhelyek hiánya. Ezeket meg kell teremteni s az épitkezési tervek elkészitésénél erre kiváló gondot kell forditani.

A Széchényi és Kádas utczák, valamint a Czegléd és Csapó utczák közt elterülő nagy kiterjedésü kertek megszerzése esetében a város kellő közepén két igen szép városi parkot lehetne kevés költséggel berendezni a városi közegészségügy nagymérvü emelésére. — Mélyen érzett szükségleten volna segitve, ha a városnak utczánkénti házszámozása mielőbb keresztül vitetnék. Ezt szivesen eszközölnék a háztulajdonosok ugy hogy a városnak semmiféle megterheltetésével nem járna; ez irányban is a Csokonai kör szépitési szakosztálya volna hivatva kezdeményezőleg fellépni.

Egyelőre talán ezek volnának a „Csokonai kör“ szépitési szakosztályának első teendői.

Dr. Balkányi Miklós.

Napi hirek.

József főherczeg Debreczenben.

Zászlókkal bőven feldiszitett piaczunk még az idegen előtt is elárulta, hogy városunknak öröm napja van. — Lakosainak szivét bizonyára őszinte öröm és lelkesedés töltötte el azon tudatban, hogy szeretett Főherczeget ismét üdvözölhetik.

Tegnapelőtt megérkezésekor lelkes fogadtatásban részesült, s beláthatlan tömegektől harsány „éljen“ kiáltásokkal lett egészen a Bika szállodáig kisérve. Fogadtatására a vasuti indóháznál megjelentek Gróf Dégenfeld József főispán Simonffy Imre kir. tan. polgármester, Rázsó Gyula alispán, Szakszó Rezső prépost, Könyves Tóth Kálmán lelkész és még számosan városunk előkelőbbjei közül.

Honvédeinknek másnap azaz folyó hó 23-án viradt fel a nagy nap; kitünően számoltak be eddigi sáfárkodásukról! Reggel fél nyolcz órakor trombita harsogás hivta fel honvédeink figyelmét a nyulasi gyakorlótéren arra, hogy a szeretett főparancsnok közeledik. — Lőrinczy százados a tanzászlóalj parancsnoka fogadtatást vezényelt s a város ötös fogatán közelgő Főherczeg elé lovagolva, beadta jelentését. — Ő Fensége erre azonnal kiszállott kocsijából s megszemlélte a tömegben felállitott zászlóaljat és a szemle sorrendjére nézve kiadta rendelkezéseit.

Először is a szakaszok — legfőképen azok parancsnokainak — vezetőképességét szemlélte meg a Főherczeg s azután az egyes századokat, majd végül az egész zászlóaljat

---

Szemeit az égre emelte, mint a keresztyén legendék angyalai, pedig imára nem tanitották őt soha. Tiszta homlokán a szüziesség égi glóriája ragyogott, melynek sugárai leomló gesztenyeszin fürtökbe haltak el. Rózsaszinü válla mélyen kilátszott halványkék selyem ruhájából s a hullámos ránczok végig simultak szilfidi alakján. Egy égből leszállott angyal szépségét is felülmulta ifjusága kellemével. Ilyen, vagy tán még szebb volt Aloé.

Kadakir lábánál Szaffi foglalt helyet.

Harmadik leánya volt ő a nagy haldoklónak, de talán benne egyesültek még a másik kellő összes kellemei is. Zulima hóditó termetével Aloé fiatalsága párosult rajta. Kifejlett szépségén, ragyogó vonásain érintetlenül volt meg az ártatlanság hamva. Halvány rózsaszinü fátyolruhája végig betarkarta teste kellemeit csak azért, hogy a rajtaveszett szem a vágyó képzelem csábjain haljon el. Eletvidor tekintettel nézett szét a szép rózsás arczról két éjfekete tüzes szem, melyekben ott lakott maga az igézet. Szemöldökei bájos gödrócskéknek szolgáltak boltivekül, melyek felett repkény gyanánt futottak alá göndör fürtei. Kicsattanó ajkán a szerelem csábja ült mosolyként, mely egy pillanatnyi boldogságért meghalni ingerelte az embert. Ilyen, vagy tán még szebb volt Szaffi.

Alig hallható hangon kezdett beszélni az öreg Kadakir.

— Leányom Zulima! Téged fejedelmi nő szült, kit messze világrészből hoztam. Anyád után méltó szépséget örököltél. Neked Aloé, szintén trónon született anyád, kinek ifjuságát reád ruházta Allah, a ki nagy, a ki hatalmas! Végül téged Szaffi, legégetőbb szerelmem teremtett, mert anyád, kit országom szegény népe adott nekem, szerelmével készité az utat szivemig, trónomig. És én mindőtöket egyformán szeretlek. Nem akartam azért osztást tenni köztetek, válaszszatok magatok.

Azután intett a szolgáknak. Két szerecsen rabszolga hozott elő egy állványt, mely selyemmel volt leteritve. Feltakarták a titkot, melynek leple alól három rózsa tünt a szem elébe; egy fehér, egy sárga és egy piros.

Kadakir elhaló hangon ujra szólani kezdett:

— E három rózsa közül kettő aranyból és gyémántból van készitve és csak egy az igazi. Ilyen rózsák, mint e fehér, kristály félszigetemen nyilnak; a ki ezt választja, azé lesz a félsziget is. E sárga rózsafajnak gyémántsziget a hazája, melylyel együtt kaphatja meg valmelyik e rózsát. Végre ily piros a minden rózsák ligetében szokott teremni, melylyel együtt az egész liget hármotok közül egyre száll. A fehér rózsa az örök fiatalságot jelenti, a sárga rózsával hervadhatlan szépség jár, a pirosnak az igaz szerelem képezi ajándékát. Most válaszszatok!

Zulima és Aloé lassu léptekkel oda járultak a rózsákhoz és mindenik kivett egyet.

Zulima kezében a szépség sárga rózsája volt, mig Aloé az ifjuság fehér rózsáját tartotta. Mindenik meg akarta őrizni magának, a mivel oly pazarul megáldotta Allah, a ki nagy, a ki hatalmas!

Szaffi pedig kezébe vette az ott maradt piros rózsát és megcsókolta azt.

Most három dobozt hozatott elő a szultán és mindenik rózsát külön bezáratta. Azután igy végezte beszédét:

— Birodalmam jósai ugy mondák, hogy a három közül csak egy adja birtokosának a tulajdonságot, a mit jelent: a melyik igazi, természetes rózsa. A másik kettő, az utánzott, a csinált virág el fog törni. Őrizzétek azért e dobozokat mához három évig és akkor jertek el siromhoz beszámolni a választással. Allah nagy, Allah hatalmas!

És azzal meghalt Kadakir szultán.

. . . A következő három év sok viszontagságon vitte keresztül Zulima szultánát. Átvette a gyémánt-sziget kormányzását. Mindenkit meghóditott eiragadó szépsége, de ő nem tudott szeretni. Büszke, gőgös volt bájaira, mig egyszer elrutitotta a borzasztó ragály és oda lett minden boldogsága. Nem sokat törődött aztán az uralkodással, alattvalói elpazarolták a gyémánt-birodalmat; azóta oly becses e ritka ékszer az emberek előtt.

Igy tört el a Zulima rózsája.

Aloé szultána a kristály félszigetre költözött át. Friss, üde volt ott minden, akár csak maga az uralkodónő. De az emberek nem birták ki a szent remetéskedő életet sokáig, melylyel a szultán, őket és magamagát is gyötörte. A rosz szellemhez folyamodtak tehát szabaditóért; a ki aztán egy éjjel megvéni tette a szüz-angyal uralkodó leányt ugy, hogy reggelre elfonynyadtak ifjusága minden bájai. Akkor eljött érte a halál és elvitte Aloét az égbe igazi angyalnak, a gyaurok istenéhez. Allahnak nem tetszett az ilyen élet. Azóta nincsenek a földön állhatatos leányok.

Igy tört el az Aloé virága.

Szaffi pedig nem tudta megállani sokáig, hogy fel ne nyissa a dobozt és keblére ne tüzze egy ifjunak, a kit szeretett, azt a szép piros rózsát. Es bár éppen csak az a piros volt természetes rózsa a három között, de ez azért nem hervadt el soha, mert az igaz szerelmet jelképezte, mely nem gyémántból, nem aranyból készül, hanem az élet melege érleli meg . . . .

*

A kik másnap, püsköst első napján reggel egy gyönyörü piros rózsát láttak a keblemre tüzve, bizonynyal nem is képzelték, hogy milyen édes-kedves kis története van annak?!

Calamus.

egy harcz sikeres keresztülvitelében vette birálat alá, s a birálat a szemle befejezte után összehivott tisztikar előtt igen kellemesen hangzott ajkairól. „Igen megvagyok elégedve ugy a legénység kinézésével és katonai magatartásával mint egyáltalán a kiképzéssel s fogadják mindannyian a szolgálat nevében köszönetemet“ voltak szavai.

Délután első sorban a helyben állomásozó honvéd huszárezred pótlovait nézte meg, azután pedig a nagyerdőn levő lőtérre ment ki, hol a legénység Werndl-féle puskákkal, a tisztek azonban már az uj ismétlő — Mannlicher — puskákkal czélba lőttek. Innen a Dobos-pavillonhoz ment kiséretével s a polgári lövölde előtt leült. Hallgatta a tiszteletére kirendelt katonazenét, miközben sokakkal beszélgetett városunk előbbkelői közül, kik szintén környezetében tartózkodtak. A városba este hat órakor tért vissza és pedig a helyi vasut feldiszitett különvonatán, melyről a „Bika“ szálloda előtt leszállott s lakhelyiségeibe vonult vissza, honnan többé nem is jött le, bizonyára megelégelvén a napnak fáradalmait; reggeltől délig a gyakorlatokat gyalog és folytonos mozgással nézte végig s délután is mindig talpon volt! Ezért maradhatott el most szokásos sétája is a piaczon.

Ő Fensége ma reggel kiséretével elutazott s a pünkösdi ünnepeket Kis-Jenőn fogja tölteni.

Megemlitjük még, hogy ez alkalommal jelent meg először az uj adlatus Forinyák Gyula altábornagy városunkban. Hatalmas atletai termete az egész kiséretből kivált s a ki ismeri ő Fenségét, milyen magas növésü ember, az bámulni fog azon, hogy Forinyák altábornagynak mikor vele beszél, le kell hajolnia.

— **A Csokonai kör** junius 1-jén rendezendő mulatságára nagyban folynak a készülődések. A szinházjegyek s a bankettjegyek rohamosan fogynak, ugy, hogy aki nem akar kimaradni, tanácsos, hogy idejekorán nézzen a jegyek után. A banketten természetesen hölgyek is fognak részt venni. A meghivott irodalmi társaságok közül pedig mint a fővárosi lapokban olvassuk a Petőfi és Kistaludy társaság több tagja szándékszik lerándulni. Szóval olyan mulatság igérkezik junius elsejére, amilyen régen nem volt s egyhamar nem is lesz Debreczenben.

— **A b.-szentmihályi rablógyilkosság** tetteseit a csendőrségnek aligha nem sikerült kézrekeriteni. Legalább azon három elfogott csavargó ellen, akiket tegnapelőtt délután tartóztattak le nagyon erős gyanuokok szóllnak. Ma tartja meg Oláh Ödön csendőr hadnagy a helyszini szemlét, s az első kihallgatást, egyelőre a tény csak az, hogy a **Kornisspár a három elfogott egyén egyikében, a gyilkosok egyikére teljes határozottsággal ráismert.** A három közül kettőt Böszörményben, egyet pedig Bökönyben fogtak el. A szekér, kocsis s a lovak azonossága — amelyen a rablógyilkosok a tett színhelyéről távoztak már meg van állapitva, s igy a megindított vizsgálat ez irányban is biztos nyomokon halad. A csendőrségnek erős gyanuja van, — hogy ugy ezt a gyilkosságot, mint a kunhegyesi rablást, valamint a debreczeni boltfeltörést egyazon banda követte el, s a három szétágazó helyen a vizsgálatok külön-külön is nagy erélylyel folynak. A szentmihályi gyilkosságra vonatkozó bünjelek is beszereztettek már, s az is megállapittatott hogy a gyilkos a lőtegyvert hol és kitől vásáolta. Ugyancsak ezen büneset egyik sálát képező boltbetörés tettesére vonatkozólag olvassuk a következőket az egyik váradi lapban. „A debreczeni rendőrség Fülöp Lajos biztost küldötte Váradra a boltbetörők elfogatására, miután a váradi rendőrség értesitette a debreczenit, hogy a betörök névszerint Beke Lajos és Pál Sándor Váradon vannak A rendőrbiztosnak segélyére volt azon levél melyet Pál Sándor irt innen feleségéhez Orosz Virág név alatt, tudtára adva, hogy Velenczén, sürü-utcza 217. sz. a, tartózkodik. A rendőrség erre őrizet alá vette a házat s felügyelet alatt tartotta tegnapig, mikor, sikerült Beke Lajost megcsipni. A 41 éves, nemesközi születésü betörő cseppet sem hasonlit az osztályabeliekhez. Jó magyaros arcz, magyar ruha van rajta, melyet nem méltó viselni. Csak társára lesnek még s hazaszállitják őket Debreczenbe. Ezen elfogatás kelthette a hirt, hogy a büd-szentmihályi rablógyilkost Váradon elfogták. Különben nem lehetetlen, hogy a fegy- és fogházi törzsvendégek — közül egyik követhette el a rémes tettet.“ Ezt illetőleg ismét tény az, hogy az elfogott betörő valóban átkisértetett az I. kerületi kapitánysághoz s kihallgatása most folyik, melynek eredményéről azonban egyelőre a vizsgálat érdekében hallgatnunk kell. — Az elfogott egyén már a megsérült rendőrrel is szembesithető, s ez mindenesetre lényeges és fontos bizonyitékokat szolgáltathat. A rendőr teje még most is be van ugyan kötve s fej és mell fájdalmakról panaszkodik, de mégis már annyira magához jött, hogy nemsokára rendes szolgálatát is teljesitheti. — E sorok irása után értesülünk, hogy egy negyedik erősen compromittált egyén is, ugyan az, a kire legelső sorban irányult a gyanu, le van tartóztatva. A ki a czinkostársakkal régi ösmeretségben áll. Ez az elzüllött individuum az egyik sokszorosan megrovott cimborával együtt, a mult év tavaszának egyik estején olyan alaposan kikémlelte a Dogáli udvart és kastélyt, hogy mostani kihallgatásakor bámulatos részletességgel leirt minden apróságot a látottakból. — Azóta szövögették a gonosz tervet s már három izben hozáfogtak a kivitelhez, a folyó évi márcziusban és áprilisban is, de nem érezvén magukat elég erőseknek a vakmerő rabláshoz, mindannyiszor elhalasztották, akkorra, a mikor az ilyen mesterségben jártasabb egyik ismerősük kiszabadul a munkácsi fegyházból. — Ki is szabadult. Ezzel együtt hajtották tehát végre a rablógyilkosságot. — Az elfogatásokról, az eddigi vallomásokról, bár értesülve vagyunk azokról is, a vizsgálat sikere érdekében több részletet nem közölhetünk.

— **Gyászjelentés.** Özv. Zivuska Józsefné szül. Plank Francziska, gyermekei József, Jenő és Jolán, a közelebbi és távolabbi rokonok nevében is a legkeserübb fájdalomtól megtört szivvel jelentik ZIVUSKA JÓZSEF volt városi erdésznek, élete 50-ik, boldog házasságának 23-ik évében, hosszas szenvedés után, f. 1890. évi május hó 23-an d. e. 7 órakor történt csendes kimultát. A boldogultnak hült tetnei f. hó 25-én d. u. 4 órakor fognak a Széchényi utczai 1806. sorszámu háznál tartandó rövid szertartás után, róm cath. sirkertben örök nyugalomra tétetni. — Az engesztelő szent mise áldozat f. máj. 27-én d. e. fog 9 órakor fog a Szentanna-utczai templomban az egek urának bemutattatni. A végtisztességtételre az elhunytnak rokonai, kartásai, barátai és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Debreczen, 1890. Május 23 án. Béke és áldás poraira!

— **Szülés a piaczon.** Ma egy hete késő este a kenyér piaczon egy szegény bökönyi asszonyt a szülési fájdalomnak utólérték s ott a helyszinén a puszta földön leánygyermeknek adott életet. A segélykiáltásokra ott termett Lendlbauer Kálmán kávés s a szegény, hajléktalan anyát és uj szülöttet saját lakására szállittotta s azóta mindketőjüket gondosan ápoltatja. — Szép emberbaráti cselekedet.

— **D. H. V.** Az ünnepek és különösen a pünkösd másod napján tartani szokott népünnep alkalmából a forgalom gyorsitása és a nagyerdőre kirándulni kivánnak kényelmének előmozditása cséljából a helyi vasut igazgatósága ugy intézkedett, hogy mindkét ünnep napon kora reggeltől a déli órákat sem véve ki egész éj 11 óráig folyton sőt pünköst három vonat közlekedik, első napján déltől kezdve s másnap is esteg egy negyedik vonat is indittatik mely a magyarállamvasutak kölczönkért személykocsijaiból állittatik össze.

— **Elhunyt** Kigyóssy Miklós okleveles gazdász s honvéd önkéntes élete 21-ik évében. A szép reményekre jogositó ifjut megtört szülein kivül, számos ismerőse s barátja gyászolja. Temetését a „Kegyelet“ rendezi.

— **Az aszfaltozást** f. hó 27-dikén, pünkösd utáni kedden kezdik meg nagy munka erővel, még pedig a vasuthoz vezető Nagyvárad és Kisvárad utczákon. A munkavezetést a vállalkozó magyar aszfalt társulat Pollák Samu kolozsvári aszfalt-és cémentöntőre bizta.

— **Zene.** A nagyerdei „Dobos“ pavillon előtt ünnep első napján Rácz Károly másod napján pedig a Magyari testvérek zene kara játszik.

x **Fényes Mór** lapunk mai számában foglalt hirdetményére felhivjuk ez utón is olvasóink figyelmét.

— **A Magyari Testvérek** zenekara ma szombaton este a „Bika“ szálloda étermében zene estélyt tart.

— **Lapunk mai számához,** mellékelve veszik helybeli előfizetőink a Vilmos féle sörcsarnokban müködő orfeum hirdetményét. A Scheiner igazgatása alatt álló társaság élénk pártolásnak örvend és ezt különösen a Scheiner testvérek kommikus triásza meg is érdemli.

— **A tornaegylet** folyó évi junius hó 7-én tartandó nyilvános versenyére a következő dijakat tüzte ki a választmány: I. Általános ügyességért az egyleti nagy arany érem. II. Erőgyakorlatokra: 1. dij ezüst érem és 10 franc. arany; 2. dij bronz érem és 3 ezüst forint; 3. dij 2 ezüst forint. — III. Nyujtónál: 1-sö dij ezüst érem és 2 darab magyar arany; 2. dij bronz érem és 10 franc. arany; 3. dij 3 ezüst forint. — IV. Korlátra: 1-sö dij ezüst érem és 1 drb magyar arany; 2. dij bronz érem és 3 ezüst forint; 3. dij 2 ezüst forint. — V. Karika-hintára: 1-sö dij bronz érem; 2. dij 2 ezüst forint. — VI. Magas ugrásért: 1. dij 1 drb magyar arany; 2. dij 2 ezüst forint. — VII. Távugrásért: 1. dij 1 magyar arany; 2. dij 2 ezüst forint. — VIII. Ló és bakra: 1. dij ezüst érem és egy magyar arany; 2. dij 3 ezüst forint. — IX. Rudugrásért: 1. dij bronz érem és 1 magyar arany; 2. dij 3 ezüst forint. — X. Vivásért: 1. dij 1 arany érem és 1 magyar arany; 2. dij 1 ezüst érem; 3. dij 1 bronz érem. — Midőn e dijakat a választmány megbizásából közzéteszem, van szerencsém értesiteni az önálló csoport tagjait, hogy a mennyiben a versenyben résztvenni kivánnak, tek. Örvényi Vilmos egyleti müvezető urnál a tornateremben jelentkezzenek, kinél a versenypropositiók is megtekinthetők. — Egyszersmind felhivom egyletünknek ugy ifjusági, mint az önálló csoportba tartozó t. tagjait, hogy junius 7-én d. u. 3 óra 38 perczkor a Csokonai szobornál lévő helyi vasuti állomáshelyen megjelenni sziveskedjenek, hogy a versenytérre együtt és egyszerre kivonulhassunk. Dr. Orbán József, egyleti titkár.

— **A debreczeni iparos ifjuság** önképző és betegsegélyző egylete Junius hó 1-én a „Margit“ fürdő vendéglőjében zártkörü tánczvigalmat rendez.

— **A cselédváltozás** idején felhivjuk a közönséget Turai Farkas első rangu tudakozó közvetitő és helyszerző intézetére, a hol mindkét nembeli cselédek és alkalmazottak, szobaleányok, szakácsnék, szolgálók, inasok, hetesek stb. szerződhetők. Az intézet legfőbb törekvése, hogy a közönség megelégedését minden tekintetben kiérdemelje.

— **Holnap és holnapután** a katonazene a Szikszay-fürdő parkjában játszik 10 kr. belépti-dij mellett.

— A **fonografba** beleénekelt tegnap délután a debreczeni dalárda, s az éneket bámulatos preczizitással adta vissza. Mától kezdve különben a fonograf 60 kr. belépti dij mellett megtekinthető.

— **A katona tartás** megváltása iránt még a jövő héten jelentkezni lehet a városi jegyzői hivatalba.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Arvácska batistok
minden szinárnyalatban
kaphatók
Kizárólag
Kunz József és Társa
CZÉGNÉL
DEBRECZEN, kistemplombazár.

Eladó földbirtok, gőzmalom, borok és szőllő föld.

Néhai Szőke József derecskei volt lakos hagyatékához tartozó a derecskei határon levő tagbirtok mintegy 300 hold föld gazdasági épületekkel egy Derecskén levő uj gőzmalom és a Jankafalvai hegyen levő mintegy 400 hectoliter közönséges és bakar borok, valamint ezen hegyen levő kipusztult szőllő föld az épületekkel örökáron szabadkézből eladók. Értekezhetni levélileg vagy személyesen alulirottnál.

Lehóczky Lajos,
Derecskén.

Kiadó bolt és lakás.

A czegléd-utczai 2151. szám alatti **bólt** és folytatólagos **földszinti lakosztály** 1890. Junius 15-től több évre bérbe adatik. A lakás azonnal is elfoglalható.

Értekezhetni **KARDOS LÁSZLÓ** üzletében.

27 27
Alkalmi vétel!
Diszitett női, gyermek szalmakalapok kezdve 30 krtól 40, 50, 2 frt 80 krig.
Gyermek, fiu, női és férfi szalmakalapok, női könnyü pongyola kalapok, czérna és selyem keztyük,
uti kosarak,
bőröndök és nyári gyermek játékok nagyválasztékban továbbá napernyők, szőnyegek csipke és szallagok, meddig a készlet tart, leszállitott árban kaphatók
Baum Miksánál.
„Reform“ női, férfi és gyermek czipők, valódi hamisitatlan kölni viz (Eaude Colegne) nagyraktára.
27 27

Uti ládák és bőröndök.
mindenféle utazási czikkek pénz és szivar tárczák, zsebkések.
Angol nyergek és kantárok
férfi katapok, nyakkendők és sétabook.
Gyermekkocsi, bölcsők, kalitkák,
fa, bőr, pelüche, bronz, majolika, china ezüst
alkalmi ajándék tárgyak
legnagyobb választékban kapható
Szent-Királyi és Kalenda
müipar áru raktárában.
DEBRECZEN, főtér. NAGYVÁRAD, Szt. László-tér.

Vakitó fehèr arcszint
gyorsan és biztosan kaphatni,
A SZEPLŐ
okvetlen eltünik a
BERGMANN LILIOMTEJSZAPPAN
használata által, melyet egyedül **Bergmann és** tsa Drezdában készit.
Kapható drbonként 45 krért **Dr. Rothschnek** gyógyszertárában.

A Szèchényi kertben.
a Springerféle szőllőskert, szép urilakkal, diszkerttel, kuttal és fürdőházzal, örök áron, jutános árért „eladó“ — vagy nyári időre gyümölcs és bor terméssel együtt 120 frtért kiadó.
Értekezhetni Széchényi-utcza 1813.

Győri Ignácz
női divat, pipere, rövidáru és kézimunka raktára
DEBRECZEN,
Főtér „Bika“ szállodával szemben, csapó-utcza szeglet.
Ajánl a
tavaszi és nyári idényre
a legujabb divatu
trikó derekakat,
ugyszintén
fiu és leány triko ruhácskák
és felöltöket,
napernyők, legyezők,
SELYEM és GLAÇÉ KEZTYÜKET
a legjutányosabb árak mellett.

ajánlja a budapesti országos és a **párisi világkiállitáson** kitüntetett tisztán kezelt fehér és vörös asztali, csemege és gyógyborait hordókban, palaczkokban bármily nagy mennyiségben, ugyszintén literenként kimérve, valamint **borivó szobáiban ülő vendégek** részére is.
Ajánl továbbá **MAGYAR** és **FRANCZIA** pezsgőket, „**VINADOR**“-fé e spanyol gyógyborokat nagy választékban, vérszegények és üdülők részére.
Főraktára a „Mohai Stefánia“ és a „Krondorfi,“ általánosan kitünőnek bizonyult ásványvizeknek, melyek t. vevőimnek **jégbe hütve**, kis és nagy üvegekben, ugyszintén poharanként borral vegyitve, mint „fröcsös“ szolgáltatnakki.
Jutányos árt, gyors és pontos kiszolgáltatást biztosit.
Kacz Lajos.
borkereskedő.

Eladó.
Az állat-vásártéren a **lóvasut telep és majorsága**, mely áll az utczára, egy boltból, 7 szoba, 2 kamara, 24 méteres istáló, 32 méteres akolszin jászollal és több marha aklokból, harminez méteres tengeri góré kőlábon, 2 nyilas szőlő és ezenkivül luczernás, és nagy kőkutból, **kedvező** feltételek mellett **eladó.**
Értekezhetni Balla Mihály tulajdonosnál 1255 szám. a. Mester-utcza.

3 A legtöbb nemzetgazdasági kiállításon kitüntetve

Elismerő nyilatkozatok a Jokey klubtól.

Kwizda
cs. és k. szab. "Restitutionsfluid"
(mosóviz lovak részére)
1 üveg 1 frt 40 kr.

Kwizda
korneuburgi állattáppora
lovak, szarvasmarha és juhok használatára. 1 doboz 70 kr, fél doboz 35 kr.

Kwizda: Erőelesség lovak és marháknak, 6 és 3 frtos ládikákban és 30 kros dobozokban.

Kwizda: Ló-pata vaseline-je. (A patkót épen tartani.) 1 doboz 1 frt 25 kr.

Kwizda. Patkóragasz (mü-pataszaru) 1 rud 80 krajczár.

Kwizda: Sertéspor a hizlalás előmozditásához és lesoványodott állatok jókarban helyezéséhez. 1 nagy doboz 1 frt 26 kr, 1 kis doboz 63 kr,

Kwizda: Mosósza ppana háziállatoknak. 1 drb 40 kr. 1 kis drb 80 kr, 1 nagy drb 1 frt 60 kr.

Kwizda: Nyeregszappana, a nyereg és más börtárgyak épen és tisztántartásához és fényezéséhez. 1 doboz 1 frt,

Utánzásoktól óv a fenti védjegy megfigyelése,

Kwizda Joh. Fr. kerületi gyógyszertára Korneuburg, Bécs m. cs. és. k ausztr. és k. román ud. szállitó baromgyógyászati készitmények részére.

Kwizda
korneuburgi állattáppora

Kwizda cs. és kir. szab **restitutionsfluidja,**

Kwizda fent emlitett készitményei a monarchia összes gyógyszertáraiban és vegyészeteiben kapható.

Kaszanyitzky Endre

előbb

KUHINKA ISTVÁN K.

DEBRECZENBEN,

ajánlja üveg-, porczellán-, lámpa- és háztartási czikkek nagy választékkal berendezett raktárát

Tavaszi és nyári idényre

különlegesen

tükrözött kertigolyókat

gráczi aranyhalakat,

igen csinos

haltartokat és virágtartókat,

szabadalmazott

étel és palaczkhütő jégszekrényeket

legjobbnak bizonyult egészségi

szódaviz készülékeket

minden nagyságban.

Berndorfi chinaezüst

és Alpacca evőeszközöket

20 évi jótállás mellett.

Árjegyzékkel kivánatra bérmentve szolgálok.

Vidéki megrendelések pontosan teljesitettnek.

Női bántalmak ellen

kiváló orvosok ajánlják a

„Budai Victoria fürdősót"

Főraktár

Geréby Fülöp urnál

Debreczenben.

Orvosi vèlemények:

Miskolcz, 1882. január 1 én.

Dr. KUN TAMÁS, országos egészségügyi tanácsos, kir. törv. és városi orvos, Miskolcz: A „Victoria só" mind beszedési könyelem, mind hatás tekintetében fölülmulja a Carlsbadi világhirü sót. Különösen jó hatásunak találtam, a légző szervek és gyomorhurutnál, agyvérlódulások, aranyeres bántalmak- és alhasi pangásoknál.

Kolozsvár, 1884. julis 12-én.

Dr. GÓTH MANÓ egyet. m. tanár, Kolozsvár: A „Victoria sót" a méh idült lobjai és a medenczeszöveti lobokban alkalmaztam. A kisérletek eredményeivel nagyon meg voltam elégedve.

Bécs, 1883. október 31-én.

Dr. BENEDIKT M. tanár Bécs: A „Victoria" forrás-sóval gyakran tettem kisérleteket s azt mindenkor kitünőnek találtam.

SZABÓ LAJOS FIAI

czégnél

nagy választékban kaphatók

NŐI RUHA ZEPHIREK,

Legujabb franczia batistok,

A hirneves cosmanósi gyárból:

jó mosó **Cretonok, Indish foulard,**

Ladies Mouslin és Atlasz Satin,

Nagy raktár:

Jutte, gyapju hollandi Tapestry és

BRÜSSLER

futó szőnyegekben.

Ablak függönyök,

Ágy és asztalteritőkben.

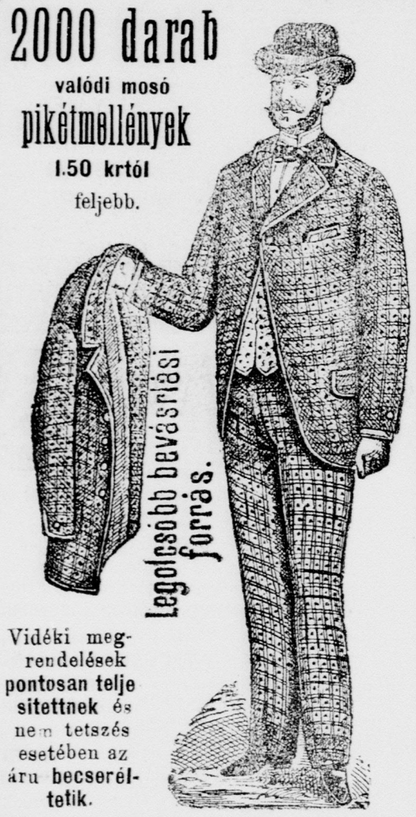
2000 darab

valódi mosó

pikétmellények

1.50 krtól

feljebb.

Legolcsóbb bevásrási forrás.

Vidéki megrendelések **pontosan teljesitettnek** és nem tetszés esetében az áru **becserélteti.**

Fényes Mór

Debreczen.

Miklós-utcza sarkán,

a megyeházzal szemben.

Tavaszi öltönyök	6.50-től feljebb
felöltők	6.— „ „
Fiu öltönyök	4.— „ „
Tavaszi fiu felöltők	5.— „ „
„ gyermek öltönyt	2.50 „ „
felöltők	3.— „ „
„ „ férfi nadrágok	2.— „ „
Fekete öltönyök	9.— „ „

Nyári idényre.

Egész férfi öltöny valódi mosó	3.25-től feljebb
Férfi porköpeny	3.— „ „
Férfi mosó nadrág	1.— „ „
Fiu mosó öltöny	2.25 „ „
Fiu gyermek mosó öltöny	1.10 „ „

Uj ruha festészeti és vegyészeti-tisztitó intézet.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, hogy helyben a *nagyuj-utczán,* egy a mai kor kivánalmainak megfelelően berendezett

ruha festészeti

és

vegyészeti-tisztitó intézetet

nyitottam, melyre becses figyelmét felhivni bátorkodom.

Üzletemet saját felügyeletem alatt folytatom s itt megjegyzem, hogy szakképzettségemet Európa legnagyobb ilynemü intézeteiben nyertem el, a mi által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhetek.

A munkálatok **mindennemü ruhák' szallagok,** stb. efféléknek, anélkül, hogy ezek alakjokban háborittatnának, a legujabb s legizlésesebb szinekre festését, továbbá minden gondolható **csipke-áruk** és **csipke-függönyöknek** eredeti, a gyárból kihozott szinek — Appretur — visszaadását magokban foglalják, melyek a nélkül, hogy a fővárosba való küldés többé szükséges volna, a legnagyobb figyelemmel, pontossággal s jutányos dijtételek mellett foganatosithatok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Chrisztián Venczel,

DEBRECZEN, Nagyuj-utcza 1688. sz.

Német Luffah-gyár

Wickel H. Halle a. S.

feltalálója és alpitója az ipar müszaki Luffah-készitményeknek.

EZÜST ÉREM. **BARCELONA BRONZ ÉREM.** **ARANY ÉREM.**

Luffah-betét kettős talpak 82 nagyságban. Legjobb szer **hideg és nedves** lábak, ugymint lábizzadás ellen, mosható és **tartósabb** mint filz-, szalma- és parafa talpak.

Luffah-hátdörzsölő szallagok 60 cm. dörzsszélesség. Leghatásosabb és legkellemesebb dörzsölő szer.

Luffah-dörzsölő keztyük, két- és egyoldalu német és angol alak.

Luffah hátdörzsö ő. — Luffah nyereg alá való pokróczok, fürdő papucsok.

Luffah-szivacsok minden nagyságban.

Bérmentes küldés BODENBACHBÓL.

Kapható minden ezen szakba vágó üzletben. Főraktár Magyarország és a Duna menti országok részére **Grünwald S. és Fia Budapest, VII. Dob-utcza 13.**

SIRKÖ ELADÁS,

Sirkő üzletünkkel végképen felhagyni szándékozván a raktárunkon levő összes készletet

tetemes leszállitott áron

árusitjuk el.

Midőn ezen körülményt a nagyérdemü közönség szives tudomására hozzuk, bátorkodunk egyuttal jelenteni, hogy üzletünkben különféle szinü márvány syenit és gránit emlékkövek nagyválasztékban találhatók, s tekintettel a kedvező alkalomra

most legolcsóbban szerezhető be.

Sirkő feliratok metszését valamint azok felállitását szintén elvállaljuk a legpontosabban eszközöljük.

Ez alkalommal felhivjuk még a nagyérdemü közönség figyelmét a jutányos és pontos kiszolgálatról általánosan elösmert évek hosszu sora óta fennálló-

temetkezési vállalatunkra

mely a jelen kor igényeinek megfelelőleg ugy van berendezve, hogy legdiszesebb temetkezések is teljes megelégedésre eszközölhetők.

Tisztelettel

Debreczeni asztalos-egylet

kenyérpiacz, Tisza-ház.

!! Megèrkezett !!

az ásványvizek királya

A BORSZÉKI VIZ

friss töltésben folyton kapható. Helyben az egyedüli lerakatban

CSANAK JÓZSEF czégnél,

valamint minden **füszerkereskedésben** és mint ‚borszéki frőcs' az összes **vendéglőkben.**

A legjobb és legolcsóbb ásványviz

!!! HAZÁNK VIZE !!!

Kellemes üditő ital.

Debreczen 1890. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr" könyvnyomdájában Szécsényi-utcza SIMON-ház.

A mogyoró.*)

Irta Karczag Vilmos.

— Menj, gyermekem ; az udvari szobában a szekrény felső fiókjában találsz egy zöld plüchebe kötött aranycsattos könyvet, azt hozd ide. Itt ez a kulcs, ezzel kinyithatod a szekrényt.

És az őszbe borult mama, hátradőlve nagy karosszékében, — egy kulcsot adott át a könnyező kis leánykának.

— De mama . . .

— Csak fogadj szót, leányom. — Én elhiszem, hogy fáj neked a történet. A csalódás a te tapasztalatlan, gyöngéd szivecskédet megsebbzette. Majd okulni fogsz a magad esetéből is, a másokéból is. Nem mindig érdemli meg az a szerelmünket, a kit szeretni vélünk, vagy valósággal szeretünk. Ép azért hálás lehetsz sorsod iránt, hogy idejekorán megösmerhetted annak az embernek lelki világát, becsületérzetét, a ki fogékony lelkednek ideálja volt, mert véletlenül ő volt az első, a ki a bálban a táncz izgató hevében először szerelmet vallott. Minden kis leány hamar lesz szerelmessé, mert azt hiszi, hogy a szerelem kvalifikálja hosszu ruha viselésére vagy megforditva, a hosszu ruha egyik elengedhetlen feltétele, hogy a ki ilyet viselhet, már szerelmes is legyen. Olyan ez a ti szerelmetek, — a tied is, a másé is, az enyém is olyan volt 30 év előtt, — mint a nyári permeteg. Pillanatig tart, a port se veri fel, nem hüsit, nem termékenyit : haszna nincs semmi. — Eső az is ; szerelem ez is. — Ez olyan szerelemnek, a milyen az esőnek : — boruval jár, meg foszlányos könnyü felhővel, de a legcsekélyebb szél elfujja. — Néha még az se kell neki ; szertefoszlik magától. Meglásd, megvigasztalódol te is, mint én annak idején. Hozd ki csak azt a könyvet, gyermekem. Az én történetemben, az én első szerelmemben megtalálod a magadét. Lásd, nem annak a felesége lettem, a kit először szerettem. — No nézz a szemem közzé, mondd, nagyon szereted a papát ?

— Ugyan, mama ?

— Szereted, hogy az ő felesége vagyok ?

— De mama . . .

— Lásd, ha én is ugy gondolkodtam volna akkor, 30 év előtt mint te, akkor ma . . .

— De mama . . . Megyek, már megyek !

A mama mosolyogva utánna kiáltott :

— A felső fiókban jobbra, zöld plüchebe kötve.

Pár percz mulva visszajött a leányka. Halvány arczán meglátszottak az átvirasztott éjjelek nyomai ; két nagy fekete szemeit vörösre marták a könnyek ; egész járásában tartásában volt valami kimerült bágyadtság, arcza vonásai élettelenek voltak, rugékonyság, kifejezés nélkül, mint mikor nagy, kinzó bánat után a lélek a veszteség vagy csapás fölött tompa, zsibbadt lesz s megnyugodni készül. Reszkető kezekkel nyujtotta át a vaskos könyvet.

A mama helyet mutatott gyermekének s aztán szinte szertartásos ünnepélyességgel helyezte két kezét az ölében heverő naplóra.

— A magam okulására irtam, a miket beleirtam. De 30 év óta nem nyitottam fel. Édes gyermekem ; boldog lesz a te édes anyád, ha te tanulsz abból a történetből, a mit felolvasok neked. Hallgasd !

És olvasni kezdett a 186-ik lapon :

*

„Sándor ma ismét eljött ; (az én ideálomat Sándornak hivták, a tiedet Imrének : egyre megy) forró, égető augusztusi nap volt. Uzsonáig a lefüggönyözött, hüvös szobában beszélgettünk, aztán én, a mama, apa, meg Evelin (ez a nevelőnő volt) és ő elmentünk a zöldbe. A nap lemenőben volt, még éreztük a tikkasztó meleget, de lágy esti szellő lebbentette meg a fák leveleit. Én Sándorral elől mentem, könnyü, szilaj léptekkel, ugy, hogy hamarább elértük a hegy oldalát. A fenyőfák ágai kifejlett nagy zöld leveleikkel baldachint képeztek ama padocska fölött, hol megpihentünk. Beszélgettünk, csevegtünk, ezernyi mondani valónk volt egymásnak és mégis a kiejtett szavakban nem volt egy is, a mely arról beszélt volna, a mire az én szivem vágyott. Bele-belekezdtem, ujra meg ujra szólani akartam. De nem ! Ő hadd kezdje. Csakhogy ő félőnek, zavartnak, idegesnek látszott s tévelygő tekintettel nézett az utra hol az elmaradott enyéim jöttek lassan sétálva.

— Nagyon előre siettünk, — szóltam.

— Igen. Még megharagszanak reánk a miért igy egyedül maradtunk.

— Sajnálja ?

— Nem, de . . .

— Bizony, Evelin velünk jöhetett volna.

Sándor nem felelt, csak zavarral, helyén fészkelődve, ismét mutatott anyámék felé a kik már egész közel értek hozzánk.

— Na gyerekek, — szólt anyám jókedvvel, — ti kipihentétek magatokat, menjetek sétálni s adjatok helyet nekünk. Menjen ön is, Evelin.

Nagyon megörültem a rendeletnek s örömmel ugrottam fel helyemről, jobb kezemmel egy szép kis gyalogutra mutatva : „Arra menjünk ! Arra olyan szép“.

Evelin szótlanul jött mellettünk. Valami bántotta, de hogy mi, nem tudom. Azt hiszem rosz hirt kapott otthonnról szüleitől. Hiába beszéltem hozzá, csak rövid szóval, vállat vonva, vagy erőltetett mosolylyal felelt. Sándor is igyekezett vigasztalni. — Kérte szépen, hogy ne képzelődjék, ne izgassa magát hiába való gondolatokkal, nyugodjék meg, nem történt semmi változás.

Evelin reá sem hallgatott. Gondolataiban elmélyedve ödöngött magában, érthetetlen szavakat morzsolva fogai között.

A repkények sövényt képeztek a gyalogut két oldalán. A kis útat, mely mint a kigyó kanyarodott jobbról balra, meg ismét jobbra, aztán vezetett egyenesen feljebb-felsebb a hegyoldalon, — a gyalogjárók szép simára taposták, csak néhol botlott meg az ember egy-egy fagyökérbe, mely mintha megkötözné a földet, összevissza bujkált a gyep között.

Egyszerre örömmel mutattam egy szép tisztás helyre, honnan mogyorófák bokrai integettek felénk :

— Ni mogyoró ! Menjünk oda, mogyorót szedni.

Evelin durczásan szólt :

— Mit gondol kisasszony ! Keresztül törni a sürüségen, a csalitok között . . .

— Eh, mit bánom én ! Jöjjön Sándor !

Sándornak alig volt annyi ideje, hogy válaszoljon, már én futottam arra felé. Evelin hirtelen visszafordult. Nem baj, tudtam, hogy nem lesz bátorsága magamra hagyni Sándor előbb tétovázott, de később mégis engedett a hivásomnak.

Jó magasan voltunk már, mikor viszszatekintettem. Nem csalódtam : Evelin ott sétált a ggaloguton, heves, izgatott, gyors léptekkel. Várni fog reánk.

— Szereti maga Sándor a friss mogyorót ?

— Igen.

— Hopp ! Ott, nézze ! Azon a bokron ; látja ? Egy pár van ott, szépen egymásra simulva, elbujva a levelek között. Segitsen hát, nem érem.

A halványan pirosló mogyorópár olyan hizelgően, kedvesen mosolygott le az ő kis otthonából, mintha tisztelegve azt mondta volna : „gyere no, itt vagyok, ha kellek ;“

Sándor utána nyult, s húzta lefelé a bokrokat magához.

— Nem, nem maga. Én hadd szakitsam le.

De nem értem ám, hiába ágaskodtam. Egyszerre, hirtelen, mint a villám (igazán nem volt időm tiltakozni) Sándor átkarolt s a magasba emelt, a mogyoró kezemben maradt ugyan, de arczomon egy forró csók égetését éreztem.

— Mit tett, Sándor ?

— Szeretem !

Ugy tettem, mintha haragudnám, de valójában, a legboldogabbnak éreztem magamat a világon.

— Törjük fel a mogyorót, — szólt Sándor, — hogy zavaromból kimentsen.

— Elejtettem.

Most hazudtam életemben először, mert a mogyorót zsebembe rejtettem, hogy elzárjam otthon, s örök emlék gyanart megőrizzem. Van már két táncrendem, egy rózsám, a mit emlékül őrizek, meg egy keztyügombom, a mi akkor szakadt le a keztyümről, mikor ő akarta azt márczius 14-én begombolni,

Azt a hazugságot nagyon szeretném maggyónni, de nem merem, mert a csókot is meg kellene vallanom.

*

Hogyan váltja fel egymást a legkülönbözőbb érzés. — Még csak egy órával ezelőtt is azt hittem, hogy nagy boldogságomat nem cserélném fel senkiével a föld kerekén s ime most este lefekvés előtt, mikor e sorokat irom, kezemben reszket a toll, a sajgó fájdalom elfojtja lélegzetem, omló könnyeimet nem győzöm felszáritani.

Szörnyü éjszakám lesz ; nem fogok aludni.

Vacsora után határtalan örömmel, lelkesedve beszéltem el Evelinnek, hogy mi történt köztem és Sándor között. Hiszen neki mint dent el szoktam mondani. De ő, nem tudom miért, a helyett, hogy velem örült volna, szikrázó szemekkel reám tekintve, dorgáló szóval csak ennyit mondott :

— Ezt nem kellett volna tenni, kisasszony ; mert ennek igen kellemetlen következményei lehetnek.

És ott hagpott.

Hát igazán olyan borzasztó ar, a mi történt, hogy azért én tőle, épen tőle, ilyen hideg magatartást, ilyen fenyegető szót érdemeltem. Nem tudtam megnyugodni, szobájába siettem, hogy beszéljek vele.

Mikor benyitottam hozzá, ő asztalánál ült és irt. Nagyon el lehetett merülve, mert fel ssm emelte fejét a gyönge zajra, hanem csak irt tovább, lázas sietséggel mozgatva tollát ; arcza égett, s szemei moreven tapadtak a papírra.

— Evelin ! — szóltam lassan, és hangomban érezhető volt a bocsánat, a megbánás.

Evelin mint a tetten ért tolvaj megrezsent, sikoltásszerü hang tört ki ajkain, s kezeivel idegesen kapkodott az asztalon, bizonyal azért, hogy elrejtse azt, a mit irt. Nem hallgatott meg ; durva, izgatott, kimiletlen volt hozzám. Elugrott helyéből és reám rivalt :

— Kisasszony ! Ilyenkor az alvás ideje van s nem illik mást háborgatni. Távozzék szobájába, s hagyjon magamra !

Most itt vagyok ! Körülöttem mély, néma, ijesztő csend, csak a zokogásomat hallom.

*

Másnap Sándor nem jött el hozzánk, harmadnap sem. Nem tudtam megfejteni az okát. Miért kerül ? Pedig olyan nehezen vártam, hiszen ő egy mosolyával, egy gyöngéd szavával megvigasztalhatott volna.

Evelin kimért, hideg hozzám. Ha csak teheti, elkerüli tekintetemet, séta közben is szótalanul megy mellettum, az asztalnál nagyon is szertartásos, este mindig egyedül marad. Edes istenem, mit vétettem neki . . ?

*

Négy nap telt azóta, hogy Sándort utolszor láttam. — Ma ötödnapon végre ujra itt volt. — Betegeskedett, nem jöhetett. Ez volt a mdntsége és én elhittem neki. Ahelyett hogy haragudtam volna reá, — a miért hirt sem adott magáról, részvétet éreztem iránta. Boldog voltam, hogy ujra kezét érinthettem, s ujra a közelében lehettem.

Evelint ugy látszik nagyon is szigoruan fogta fel hivatását, mert azt a minapi csinyt nem akarta megbocsátani. Nem szünt meg neheztelni, sőt egyre tartózkodóbb, ridegebb és szótalanabb lett.

Csak legalább Sándorral is ne éreztetné gondolám magamban : mert ezzel vagy elriasztja, vagy magára haragitja őt.

Pedig Evelin Sándorral ép oly félvállról bánt el, mint velem. Alig hogy rá nézett néha, sőt mikor kezet nyujtott neki, mintha erőszakosan rántotta volna vissza.

Hivtuk szétálni, s ő gunyos ajkbigyesztéssel felelt :

— Csak mulassanak egyedül. En ugyis felesleges volnék.

Sándor megpróbálta kérelni, s olyan nyájasan, szépen, hizelgő haugon szólt hozzá :

— De Evelin kisasszony, ismétlem nincs oka haragra . . .

— Nem vagyok kiváncsi az ön véleményére, — válaszolt villámló tekintettel.

Én öt-hat lépésnyire állottam tőlük, s igy nem hallhattam azt, a mit még beszéltek de jól láttam, hogy még egy két sót mondott egymásnak mindenik, halkan, sugva, fogaik között morzsolva. Azt hiszem tévedek, de mintha Evelin az mondta volna : nyomorult ! — No ilyen erös kifejezés még sem érdemelt.

Késő este kedves berátsággal meleg kézszoritással váltunk el.

Sötét, felleges, zivataros idő volt ; a szilaj szélvihar keresztül szivitott az utczákon s meg-megrázta a fák ágait. De ez nem tartott vissza, hogy az ablakon kihajolva utánna ne tekintsek Sándornak, hogy még akkor is jó éjszakát kivájak neki, mikor már ő nem hallja, még akkor is lássam alakja körvonalait, mikor már messze van tőlem. Csaknem leszakitotta a szél az ablak szárnyát mikor kinyitottam.

Egyszerre Sándor visszafordult. Ovatos léptekkel közeledett a kert kis kapujához, a zsebéből kulcsot vont elő, s félve belépett a kertbe.

Valami ellenállhatlan vágy vonzott, hogy kimenjek én is. — A sürü sötétségben megborzongott bennem a vér, szivem hevesen dobogott, de azért volt erős bátorságom, hogy lábujjhegyen, lopva menjek tovább tovább. Ki a folyósra, a lépcsőkön le az udvarra, s a kerités mellett bujva végig a kertig.

Nagy, nagy merészség volt ez tőlem. Talán ha gondolkodtam volna cselekedtem fölött, nem tettem volna ; de nem gondolkodtam. Mintha eszméletemet vesztettem volna lázas állapotban, örökké megmagyarázhatatlan vágynak, valami ösmeretlen túlvilági szózatnak engedve mentem előre . . . csak mentem.

Ah onnan . . . lassú, fojtott hangok törnek felém. A szél sivit, a fák rémesen bólingatják óriás koronájukat, a bokrok zizegnek zörögnek . . . a ház tetején egy páva sivit ektelenül, kiállhatatlanul.

Tehát nem egyedül van sándor. Nem értem lopózott vissza.

A féltés egy pillanat alatt beköltözött szivembe. No most aztán nem féltem már többé. Odább kúsztam lassan, kaján ördögi érzéssel lelkemben, s ördöklő, gyötrő, kinos gondolatokkal agyamban.

Egy vastag fa törzse mellett huzódtam meg, honnan könyen meghallhattam egy-egy hangosabban kiejtett szót vagy mondatot.

Szivembe nyilallott, s csaknem elszédültem, mikor a női hangban az Evelinét ösmertem fel.

— Nyomorult kétszinü vagy ! — szólt Evelin.

— Téged szeretelk, esküszöm, — felelt Sándor.

— Hazudsz. Szeretődnek tartsz. Maholnap úgytekintenek, mintha a házi kisasszony, vőlegénye lennél.

— Evelin ! Legyen eszed, hiszen csak kell valami ürügy ahhoz, hogy ide járhassak.

Többet nem hallottam, az ég mennydörgött, villámlot fejembe tolult a vér, egyszerre sötét lett körülöttem, s szédületesen forgott velem minden, éreztem hogy összeesem.

Mikor másnap fölébredtem, enyéim aggódva álltak körül ágyamat, s csak mikor fellábadtam, harmadnap mondták meg a nevezetes ujságot, a mi az egész városban közbeszéd tárgyát képezte, hogy Komoróczy Sándor megszöktette Evelint, a szép nevelőnőt.

Nem hatott reám a hir. Kiábrándultam. Nagyon lehe, haszontalan ember volt az az én ideálom. Lemondással, keserü mosolylyal semmisitettem meg mindent, a mit naiv emléktárgynak tekintettem ; a gombot eldobtam, a táncrendet, a száraz rózsát elégettem, s a mogyorót, — — — no a mogyorót . . . arra taporzékolva dühösen rátapostam.

— Nesze, nesze !

A mogyoró feltört, s üres volt, mint az az ember, a kire emlékeztett.

— — — — — — — — — — — — — — — —

— Idáig van a történet, édes gyermekem. Az én első szerelmem története,

A kis leányka, ki elmerengve, elábrándozva hallgatta a 30 év előtti naplótöredéket — most felállott s szótlanul közeledett kis irósztalkájához. Egy piros selyem szalaggal átkötött levelet, egy táncrendet, s három száraz virágszálat vett ki onnan.

Beledobta a tüzbe. Hadd égjenek !

*Az „Magyar Salon“-ból.

AZ UTOLSÓ ÓRA.*)

— Kép. —

Irta : Vértesi Gyula.

Tegnap még János ur ugyancsak szapulta Mariskát, hogy hogy adhat egy pár csirkéért egy forintot, nem lopja ő a pénzt és sohasem hitte volna, hogy saját rokona akarja öt tönkretenni — és ma már oly csendesen fekszik az ágyban, mint valami halott.

Bizony, János ur nagyon beteg. Az erős, egészséges ember egyszerre ugy leesett a lábáról, mint valami nagy vörös alma, a mit a szél leráz a fáról.

Csak dél felé jön egy kissé magához, s a kis éjjeli szekrényen fekvő csengetyüt elkezdi irgalmatlanul rázni.

— Mit parancsol, bácsi ?

— Hát van neked lelked igy itthagyni engem. Teréze, bánod is te a bátyádat, csak ebédet főzhess, hogy jóllakhassál . . .

— Bácsinak csináltam becsináltat.

— Tudom, hogy borjuhust hozattál, pedig csirke is maradt még tegnapról . . .

— Megettük tegnap este.

— Hiszen te meg is eszel min-dent, egészen kipusz-ti-tasz . . .

Az utolsó szót már félálomban mondta ki ; nagy, ősz feje lehanyatlott a párnára, s kinosan hörögve szedte a lélekzetet.

A leány egy darabig ott állott az ágy fejénél, azután sarkon fordult s kiment a szobából.

Alig ért ki, ujra hallatszott a csengetés.

— Orvosért voltál már ?

— Hogy hagyjam itt a bácsit ? A cselédet elküldtem a piaczra.

— Úgy-e költesz már ész nélkül, hogy ezt a vén bátyád sikerült beteggé tenni. — Mert te vagy annak is az oka, hogy én megfáztam. Magamnak kellett kimenni a szőlőbe munkások után, mert te azokra sem tudsz vigyázni. Megizzadtam, hideg szél fujt és most itt nyöszörgök . . .

— Melyik orvost hivjuk ?

— A katonadoktort.

— De hiszen az semmit sem tud.

— Ertesz is te hozzá. Tartozik nekem tiz forinttal, hát hadd gyógyitsa le.

Az öreg katonadoktor ugy délután felé be is néz a beteghez.

— Egy kis katarus, kedves barátom, kutyabajod sem lesz ; de hát a vén legény vigyázzon magára. Majd irok valamit . . .

— Ne nagyon draga orvosságokat. Tudod, kevés a pénzem, sok mindenre kell, — s ez a leány is . . . tovább nem mondhatta, mert a melle elkezdett iszonyuan hörögni.

— No, nem drágát irok.

Odakint azután, mikor a leány kikisérte, egész közönyösen mondta meg neki :

— Legfeljebb a holnapi napot éri meg. Gyönyörü tüdőgyulladás, — s ravaszul mosolyog a bajusza alatt, elgondolva, hogy a tiz forintot sem igen kell már neki megadni.

Délután eljön egy pár régi ismerőse az öreg urnak. Látják ugyan, hogy nagyon odáig van, hanem azért vigasztalgatják, tréfálgatnak vele,

— Ej, ej, kópé, valami kaland árthatott meg. Hiába, te csak javithatatlan vagy,

A fakó arczon gyenge mosoly megy keresztül. Jól esik hallania, hogy betegségét nem is veszik komolyan.

— Már én olyan vagyok . . .

Azután ujra elhallgat s nem szól többé egy szót sem, csak mikor elbucsuznak tőle, akkor inti oda ágyához az egyiket.

— A kamatot el ne felejtsd, holnap kell fizetned.

— Dehogy, a világért sem.

— A jövő héten kimegyünk a pinczébe, megkezdjük a legjobb bort, nem tartogatom bizony én tovább, mert még mások iszszák meg helyettem , . , jaj, ez az átkozott megfázás . . . csak egyszer birnék jó nagy lélekzetet venni . . . Ki bizony, kimegyünk.

S miudnyájn utánna gondolja, ki ám, öreg, a temetőbe.

Mariska egész délután ott ült az ágya mellett, s mig az alvó nagy beteget nézte, olyan közönyösen gondolt rá, hogy az a hörgő mell talán holnapra már egészen elhallgat s a lecsukott szemek többé fel nem nyilnak.

— Legalább nem kinoz, nem gyötör többet !

— Itt vagy, Mariska ?

A leány összerezzent. Hátha meghallotta a gondolatát a beteg.

— Itt.

— Jer közelebb. Add ide a kezed. Igyni. Nézz reám.

Mariska odaül az ágy szélére s a mint nézi, nézi az öreget, ki még eddig sohasem

*Az „Ország Világ“-ból.

szólt hozzá ilyen gyöngéden, egyszerre csak tele jön a szeme könnyel.

— Kedves bácsikám!

— Bohó, ne sirj. Viola nénéd is mindig igy tett, az én kedves kis feleségem. Persze te nem emlékezel reá. Az is, ha valami kis bajom volt, mindjárt sirt. Az áldott jó lélek . . . Milyen boldogok is voltunk, és látod, az Isten olyan hamar elvette. Milyen szép volt, milyen jó volt, hogy szerettem. . .

— Hát arra emlékezel, a mikor nyugdijaztak s én egy nagy ebédet adtam. De hogy emlékezel. Itt volt a törvényszéki elnök is, felköszöntött, sajnáltak mindnyájan, hiszen szerettek mindnyájan. Nem is bántottam én őket soha egy szóval sem. Szerettek is, becsültek is . . .

— De arra csak emlékszel, mikor édes apád ide hozott hozám. Milyen sok jó napunk volt azóta. Mondd, bántottalak valaha? Ugy-e szerettél is? Szép, nagyon szép volt itt minden.

Az ablakredőnyök közt egysugár besuhan s olyan vidám, kedves hangulatot ad az egész komor képhez.

János ur lelkében is naptény ragyogja be az emlékeket. Egész multját, egész életét olyan szépnek, olyan kedvesnek látja. Fakó ajkai körül mosoly játszik, s reszkető kezével szeretettel, gyöngéden simogatja a leány kezét.

— Ugy-e igy volt minden?

— Igy, bácsikám.

Minek mondaná el, hogy Viola nénit a bácsi durvasága kergette a sirba, hogy a ki csak ismerte tősvénységeért, rossz temészetéért, kerülte, s hogy őt nap nap után csak gyötörte, kinozta s minden nap a szemére hányta, hogy ingyen tartja. Pedig ő dolgozott a háznál mindent.

— Ugy-e sokan szerettek engem?

— Sokan.

— Jó voltam mindenkihez?

— Jó, nagyon jó.

A haldokló egész arczát boldog mosoly önti el, ragyogó, verőfényesnek látszó multja még egyszer megcsillan előtte, azután nyugodtan, csendesen elszenderül.

Mikor Mariska elmondja másnap a katonadoktornak, hogy hogyan halt meg az öreg ur, az csak annyit mond rá:

— Mindenki életében kell egy boldog órának lenni. Az övében az utolsó óra volt az.

Visszaemlékezés Rónay Gyulára.

Kovács Gusztávtól.

Kezdő gymnazialista voltam, midőn Szana Tamás első, önálló kötetben megjelent munkáját „Szünórákra“ czimen közrebocsátotta. A könyvet mint olvasni szerető gyemrek, mohó vágygyal olvastam keresztül, Aesthetikai dolgozatok voltak benne legtöbbnyire s egy előttem, gyermek előtt teljesen ismeretlen név Shakespeareről igen sok volt irva.

A Tamás bácsi könyvét olvasva, megvallom, bogy gyermekésszel fel sem tudtam fogni a britt óriás hatalmas lángeszének nyilatkozatait.

Egy napon olvasom a szinlapon: ma adatik Othelló, a velenczei mór, tragoedia 5 felvonásban. Irta Shakespeare.

Vágyva vágytam meglátni azon iró művét, kit legelőször Tamás bácsi müveiből tanultm megismerni.

A czimszerepet egy közép termetü férfiu játszotta. Ronay Megvallom semmit nem értettem az egész darabból.

De év év után mult s a sejtelem valósággá változott, s midőn Gérvinus, Ulrici, Röscher Shaksperéről irt munkáit olvastam, akkor tünt fel előttem a világ irodalom e nagy alakjának magasztossága.

Ujból láttam Othellót, ugyancsak Ronaytól.

Oh akkor már más gondolatok között néztem végig.

Megismerkedtem Rónayval. Minő bámulatos ember volt ő.

Nemes családból (Móricz család Somlyó-Vásárhely, Veszprém m.) származott s mint ifju már rajongott a szinészetért. Ott hagyva, mint jogász az iskola kopott padjait, 1845-ben, mint 17 éves ifju lépett fel Budán „Lorenzino“ czimü drámában s ezzel megalapitotta hirnevét:

Szinész lett. Budapesten a nemzeti szinháznál is töltött 2 évet. Itt történt vele, midőn Dózsa Györgyöt játszotta, a szerző, koszorus irónk Jókai annyira fel lelkesedett, hogy felvonás alatt lement a szinpadra s „igy fogamzott meg az én agyamban Dózsa György, a hogy ön játsza“ szavakkal a müvészet keblére ölelé.

A nemzeti sziuháztól eljött. Bejárta a haza uagyobb városait, mindenütt hirt, dicsőséget szerezve magának. Ünnepelt ott az igazi müvészot, a hol ő megjelent.

Született müvész volt. Lelke a legmagasabb drámai térre vonta őt, s itt oly hirnevet szerzett magának, minőt Egressy Gábort kivéve egyetlen magyar tragikus szinmüvész sem.

Mint szinész bár nem emelkedett azon óriások közzé, kik korszakot alkotnak a szinmüvészet történetében, mind az által az alakitásban, a szerep megteremtésében ritka magyar szinmüvész multa öt felől.

Legjobban szerette Shakespeare szindarabjait játszani.

Mindenkinek, ki őt játszani látta, eszébejutott a gőgös Coriolan, midőn Rómának piaczán veszekszik; szegény öreg Lear tébult, dult agyával, midőn Gonerilt átkozza meg; a hatalomért mindent feláldozó ádáz Machbet; a lélek halhatatlansága felett töprengő Hamlet; a zöld szemü szörnyeteg által gyötört Othelló; a vérszomjas Richard.

Ki tőle ezeket látta, el nem fogja felejteni soha.

De más szerepekben is bámulatos volt, mert ő

Dalát tanulta a viharnak.
S az illatrabló esti szélnek.
Vagy bősz dühét az oroszlánnak
S galamboknak, miként beszélnek.

Voltak neki mint embernek gyengeségei, voltak olyanok, a melyek pályájára is sulyos teherként nehezedtek, de az nem a családot, nem a müvészetet, hanem leginkább magát sujtotta. De müvészetének nagyszerüségét legelkeseredetebb irigyei sem tagadhatták meg tőle.

Mi debreczeniek pedig, hiszen annyira szerette e várost, magunkénak tarthatjuk őt, s emlékét kegyelettel kell meg is őriznünk. 1874. szept. havában hunyt el, sirjánál mi is elgondolhattuk, mit Kazinczy Ferencz irt a Révay Miklós halála felett irt odájában:

Nagy szellem!
Ki lép nyomodba?

Egy jellemző adatot is beszélek el róla.

Egyszer Coriolánt játszottta, kedvvel nemes ambitóval. A forumjelenetben, midőn javában szavalt, a sugó nagyon hangosan kezdett el sugni, mire ő félhangosan, indulatosan lekiáltott:

„Ne sugd nekem, a teremtésedet.“

Hát Othellóban midőn szavalta:

„Van még egy kardom, jó damaszk aczél, s a kard nem volt a rendező hibája folytán ott — menydörgő hangjával felkiáltott:

„Kardot nekem, mert máskülönben . . .

Mint ember külömben csupa jóság volt, jó barát, jó család apja, jó szív. Szív bajban halt meg. Sirba is az vitte.

Ha heves vérmérsékelte, izgatott természete nem ragadta, volna tulságokra, ma a legnagyobb tragikusok között emlegetnék nevét.

Szegény Gyula! Tizenhatéve, hogy itt hagytal bennünket, eltávoztál oda, a honnan visszatérés nincs s lásd szeretett költőd mily igazt irt

— — — — Az élet árny.
Mely jár kél ,egy szegény komédiás,
Ki óra hosszat tombol és dühöng,
Arczal lelép, szava sem hallatszik.

Igaza van a költőnek; e sorok megczáfolhatatlan igazságot tartalmaznak, de te non omnis moriar emlékedet, mi akik láttunk és smertünk kegyelettel őrizzük meg.

VALÓDI

orvosi Malaga-Sect

a Klosterneuburgi cs. és k. borpróba állomás vegyelemezése szerint

igen jó, valódi malaga,

mint kiváló erősitő szer gyengélkedőknek, betegeknek, lábbadozóknak, gyermekeknek stb. vérszegénység és gyomorgyengeségek ellenekiváló hatásu. 1/1 és 1/2 eredeti üvegekben.

VIÑADO

BÉCS. **HAMBURG**

Spanyol bornagykereskedés törvényileg bejelentett védjegye alatt, á **2.50** és **1.30** eredeti árakban.

Orvosi malaga, naturell Carte Blanche 1/1 üveg frt 2. — 1/2 üveg frt 1.10., továbbá különféle finom külföldi borok eredeti üvegekben, eredeti árakban, ugyszintén poharankénti kimérés.

Debrecenben: Posszert János borkereskedésében, Varga Lajos füszerkereskedésében.

☛ A „Vinador“ jegyre, valamint a törvényileg bejelentett védjegyre ügyelendő, mert csak akkor vállaltatik valódisagáért és jóságáért teljes jótállás.

Az kétségtelen, hogy gyakran **egészen egyszerű, könnyen beszerezhető háziszer** meglepően gyors gyogyulást szerzett. „A Betegbarát“ czimü kis iratban még bizonyitékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszas, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; **Richter kiadóintézete Lipcsében** ingyen megküldi.

Bikszádi

Klára forrás.

Égvényes konyhasós savanyu viz.

Kitünő hatásu emésztés és légző szervek hurutjainál. — Gyomor- és bélnyálkásságánál, idült hólyaghurutnál stb. —

borral vegyitve közkedveltségü.

Főraktár:

Geröby Fülöp urnál

Ára 1 rekesz 60 kisebb (0.6 literes) palaczkkal 7 frt. Üres üvegekkel telt rekeszek 3 frt 20 krral vétetnek vissza.

Bikszádi gyógyfürdö igazgatósága.

Árverési hirdetés.

A debreczeni ref. egyház gazdasági szakbizottságának 7/1890. számu határozatával a Szepesen, a vasut és a szováti-ut között fekvő 64 és fél nyilas vagyis 362 hold és 130 □ öl tag föld 1890. évi október hó elsejétől kezdődő egymásután 12 évre az előre elkészitett épitkezési tervrajz szerint felszerelendő, épületekkel együtt, **haszonbérbe** árverésen kiadása elrendeltetvén, — ennélfogva az árverésnek a debreczeni ref. egyház tanácstermében az árverés megtartására, **az 1890. évi junius hó 4. napjának délutáni három órája kitüzetik**, melyre az árverelni szándékozók azzal az értesitéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételek és az épitkezési tervrajz a haszonbérbe adó egyház hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Debreczen, 1890. Május hó 17.

Otrokocsi Végh János,
a debr. ref. egyház algondnoka.

Legjobb fenyőfa illatban, csendes olcsó üdülőhely, nyári tartózkodásra,
vizgyógyintézet

SALZERBAD

nyugoti vasuti állomás 3 órányira Bécstől. Savanyuviz források. Hatás: Carlsbad, Franzensbad, Marienbad. Nap homok. Meleg kádak. Langyos fürdők. Uszoda. stb. — Prospektus ingyen.

IGAZGATÓSÁG:
Wien, Zimmermangasse 10.
(Hernalserlinie).

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni jótékonyczélu nőegylet folyó évi május hó 11-én tartott közgyüléséből 2. szám alatt kelt határozatával N.-Péterfia-utczán lévő üres telkén egy 30 árváleány befogadására alkalmas árvaház épitését mondván ki: felhivatnak mindazon **épitész urak**, kik ezen árvaház felépitésére vállalkozni ohajtanak, hogy költségvetéseiket és tervrajzaikat folyó évi Junius hó 15-dik napjáig Győry Elek pénztárnok urhoz (főiskolai pénztárhélyiség) — **kinél minden közelebbi részlet megtudható**, nyujtsák be.

Megjegyeztetik, hogy csak a közgyülés jóváhagyásával elfogadott tervezetek fognak dijaztatni.

Debreczen, 1890. május hó 17-én.

A szükebb körü bizottság megbizásából
Veresné Szathmáry Teréz,
nő gyleti elnök.

A körülbelől huszezer kereskedésben árusitott és mindenütt mint legjobb rovarirtó szernek ösmert

megint olcsóbb lett.

A valódi üvegek J. ZACHERL névvel vannak ellátva és ezentul: 15 kr., 30 kr., 50 kr. és 1 frtba kerülnek.

Kapható Debreczenben:
Csanak Józsefnél,
Deutsch Albert,
Szabó Zsigmond,
Göltl Nándor gyógyszerész,
Dr. Rothtchnek gyógysz.
Varga Lajos,
Gaszner Károly,
Ganotszky Lajos,
Dömök Béla,
André Károly,
Veidner József,
Tóth Béla,
Kohn Henrik,
Benedek A.
Pozsgai Antal,
Szent-Királyi és Kalenda,
Trocsányi Ferencz,
Kuhn Józsefnél.
Rickl Józsefnél.

Ér Diószegen.
Mezey Albertnél.
Ér-Endréden.
Geszterédy K. Ferenczнél.
Ér-Mihályfalván
Lévay Vinczénél.
Hajdu-Nánáson
Slachta Jánosnál.
Nagy-Kállón
Nagy Károlynál.

Na y-Károlyban
Nonn Jánosnál,
Bertalan Kerekes,
Kaufmann Jacob.
Püspök-Ladányban
L. Mogyorósy jun. & Co.-nál.
Székelyhidon
Tunyoghy Lajosnál.

☛ A többi városban ott vannak raktárak a hol Zacherlin J. falragaszok ki vannak téve. ☚